

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ШЕСТА БЕОГРАДСКА ГИМНАЗИЈА

Бр. 231/4

С. Р. 2007 год.

БЕОГРАД, Милана Ракића 33

**ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ
"ШЕСТА БЕОГРАДСКА ГИМНАЗИЈА"**

На основу члана 3 Закона о безбедности и здрављу на раду (Сл.гласник РС 101/2005) – "ШЕСТА БЕОГРАДСКА ГИМНАЗИЈА"- Београд,Школски одбор дана _____ доноси:

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником (у даљем тексту: Правилник)"ШЕСТА БЕОГРАДСКА ГИМНАЗИЈА ".- Београд, уређује безбедност и здравље на раду.

Овим Правилником уређују се следећа питања:

1. права, обавезе и одговорности радника у вези сабезбедношћу и здрављем на раду;
2. права, обавезе и одговорности Директора, руководиоца кабинета (лабараторија) и служби, и запосленог који уз своје редовне послове обавља и послове безбедности и здрављу на раду;
3. организовање послова безбедности и здрављу на раду;
4. обезбеђивање безбедних услова на раду;
5. оспособљавање радника за безбедан рад и проверавање стеченог знања;
6. поступак и начин обезбеђења средстава и опреме личне заштите;
7. прва помоћ и спасавање;
8. вођење евиденције из безбедност и здрављу на раду;
9. начин извршавања обавеза према инспекцији рада;
10. начин забране вршења послова запосленом који се не придржава прописаних мера безбедности и здрављу на раду или одбија да поступи по упутствима и налогу непосредног руководиоца.

Члан 2.

Безбедност и здравље на раду (БЗР у даљем тексту) обухвата мере и средстава усмерена на стварање безбедних услова рада, који се обезбеђују применом техничких, здравствених, социјалних, економских, васпитних, правних и других мера, ради спречавања опасности, штетности и осталих узрочника који могу да изазову угроженост или оштећење људског организма на раду и у вези са радом.

Члан 3.

Право на безбедност и здравље на раду имају:

- 1) запослени;
 - 2) ученици и студенти када се налазе на обавезном производном раду, професионалној пракси или практичној настави (радионица, кабинети, лабораторије и др.);
 - 3) лица која се налазе на стручном оспособљавању, преквалификацији или доквалификацији;
 - 4) лица на добровољним и јавним радовима организованим у општем интересу, радним акцијама и такмичењима у вези са радом;
 - 5) лица која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова, ако је о њиховом присуству упознат Директор.
- Безбедност и здравље на раду лицима из става 1. тач. 1), 2) , 3), 4), и 5) овог члана обезбеђује Директор,.

Члан 4.

Посебна права, обавезе и мере у вези са безбедношћу и здрављем на раду младих (нарочито у вези са њиховим духовним и телесним развојем), жена које раде на радном месту са повећаним ризиком који би могао да им угрози остваривање материнства, инвалида и професионално оболелих - уређују се законом, колективним уговором, општим актом Друштва и уговором о раду.

II. ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ

Члан 5.

Превентивне мере у остваривању безбедности и здравља на раду обезбеђују се применом савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, социјалних, организационих и других мера и средстава за отклањање ризика од повређивања и оштећења здравља запослених, и /или њиховог свођења на најмању могућу меру, у поступку:

1) пројектовања, изградње, коришћења и одржавања објеката намењених за радне и помоћне просторије, као и објеката намењених за рад на отвореном простору у циљу безбедног одвијања процеса рада;

2) пројектовања, изградње, коришћења и одржавања технолошких процеса рада са свом припадајућом опремом за рад, у циљу безбедног рада запослених и усклађивања хемијских, физичких и биолошких штетности, микроклиме и осветљења на радним местима и у радним и помоћним просторијама са прописаним мерама и нормативима за делатност која се обавља на тим радним местима и у тим радним просторијама;

3) пројектовања, израде, коришћења и одржавања опреме за рад, конструкција објеката за колективну безбедност и здравље на раду, помоћних конструкција и објеката и других средстава која се користе у процесу рада или која су на било који начин повезана са процесом рада, тако да се у току њихове употребе спречава повређивање или оштећење здравља запослених;

4) производње, паковања, превоза, складиштења, употребе и уништавања опасних материја, на начин и по прописима и правилима којима се отклањају могућности повређивања или оштећења здравља запослених;

5) пројектовања, производње и коришћења средстава и опреме за личну заштиту на раду, чијом се употребом отклањају ризици или опасности који нису могли да буду отклоњени применом одговарајућих превентивних мера;

6) образовања, васпитања и оспособљавања у области безбедности и здравља на раду.

Члан 6.

У Школи мере безбедност на раду обезбеђују и спроводе: Школски одбор, Директор школе, шефови кабинета (лабораторија) и други одговорни запослени, у складу са одредбама овог Правилника.

III. ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ДИРЕКТОРА

1. Опште обавезе

Члан 7.

Директор је дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду. Директор се не ослобађа обавеза и одговорности у вези са применом мера безбедности и здравља на раду одређивањем другог лица или преношењем својих обавеза и одговорности на друго лице. У случају настанка повреде на раду због неуобичајених и непредвидивих околности које су изван контроле Директора или због изузетних догађаја чије се последице упркос свим настојањима нису могле избећи, Директор није одговоран у смислу овог Правилника. Директор је дужан да обезбеди да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог, а радна околина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту на раду буду уређени, односно произведени и обезбеђени, да не угрожавају безбедност и здравље запосленог.

Члан 8.

Директор је дужан да обезбеди да спровођење мера безбедности и здравља на раду не проузрокује финансијске обавезе за запосленог и представника запослених и не утиче на њихов материјални и социјални положај стечен на раду и у вези са радом.

Члан 9.

Директор је дужан да, приликом организовања рада и радног процеса, обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених као и да за њихову примену обезбеди потребна финансијска средства.

Директор је дужан да организује примену превентивних мера пре почетка рада запосленог, у току рада, као и код сваке измене технолошког поступка, избором радних и производних метода којима се обезбеђује највећа могућа безбедност и заштита здравља на раду, заснована на примени прописа у области безбедности и здравља на раду, радног права, техничких прописа и стандарда, прописа у области здравствене заштите, хигијене рада, здравственог и пензијског и инвалидског осигурања, и др.

Члан 10.

За обезбеђење превентивних мера полази се од следећих начела:

- 1) избегавање ризика;
- 2) процена ризика који се не могу избећи на радном месту;
- 3) отклањање ризика на њиховом извору применом савремених техничких решења;
- 4) прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка да би се избегла монотонија у раду, у циљу смањења њиховог утицаја на здравље запосленог;
- 5) давање предности колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду;
- 6) одговарајуће оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад и издавање упутстава за рад на сигуран начин.

Члан 11.

Директор је дужан да организује израду и доношење акта о процени ризика у писменој форми за сва радна места у радној околини и да утврди начин и мере за њихово отклањање.

Директор је дужан да организује праћење и измену акта о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности и промене нивоа ризика у процесу рада.

Акт о процени ризика заснива се на утврђивању могућих врста опасности и штетности на радном месту у радној околини, на основу којих се врши процена ризика од настанка повреда и оштећења здравља запосленог.

Члан 12.

Директор је дужан да:

- 1) актом у писменој форми одреди лице за безбедност и здравље на раду;
- 2) запосленима одреди обављање послова на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
- 3) обезбеди информисаност запослених и њихових представника о увођењу нових технологија и средстава за рад, као и о опасностима од повреда и оштећења здравља који настају њиховим увођењем, односно да у таквим случајевима обезбеди доношење одговарајућих упутстава за безбедан рад;
- 4) обезбеди оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад са опасним материјама;
- 5) обезбеди запосленима коришћење средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- 6) обезбеди одржавање средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду у исправном стању;

7) обезбеди ангажовање правног лица са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне околине;

8) обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене службе медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са законом;

9) обезбеди пружање прве помоћи, и оспособљавање одговарајућег броја запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности;

10) заустави сваку врсту рада који представља непосредну опасност за живот или здравље запослених.

Члан 13.

Школски одбор и Директор школе одговоран је за организовање, спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду и у оквиру тога дужан је да утврди:

1. да донесе годишњи план и програм мера безбедности и здравља на раду
2. да одобри финансијска средства за извршење плана и програма мера безбедности и здравља на раду
3. разматра стање повређивања или оболења запослених на раду или у вези са радом
4. разматра извештаје службе инспекције рада и др. и одлучује о сваком конкретном случају

Неизвршавање обавеза утврђених законом и овим Правилником од стране Директора представља прекршајну одговорност.

Руководиоци кабинета, руководици процесом рада

Члан 14.

Руководиоци, непосредни организатори послова у оквиру својих права и обавеза, одговорни су за непосредно спровођење мера БЗР у одељењу којим руководе, а нарочито:

1. за непосредно спровођење прописаних и наложених мера БЗР у објектима школе
2. за контролу исправности опреме за рад, праћење и предузимање одговарајућих мера да се уочени недостаци отклоне;
3. за отклањање одређених недостатака у околини одељење којим руководе, обавештавају непосредне руководиоце о уоченим недостацима и предлажу мере за њихово отклањање;
4. у случају када се ради о тежим повредама прописа, који могу проузроковати материјалну штету и угрозити животе запослених, издају мере забране и о томе одмах обавештавају непосредне руководиоце;
5. предлажу, непосредним руководиоцима и именованом лицу за безбедност и здравље на раду у школи, измене одредби Правилника о БЗР, Упустава, Правила, Инструкција, Забрана и других обавезујућих аката, као и разматрање појединих питања из области БЗР са предлозима за њихово отклањање;
6. контролишу и организују непосредно спровођење Правилника о БЗР, у других аката у овој области;
7. предузимају мере за благовремену набавку прописаних средстава и опреме из домена БЗР, њиховом наменском коришћењу и прописном одржавању;
8. старају се о благовременом и потпуном информисању запослених којима руководе о стању БЗР у објектима школе и мерама које се предузимају на унапређењу стања;
9. да непосредно контролишу испуњавање посебних здравствених услова које морају испуњавати запослени за обављање одређених послова на радном месту у радној околини или за употребу поједине опреме за рад.

Одговорни је дужан да предузима и друге прописане мере безбедности на раду у складу са законом и Правилником.

Неизвршавањем обавеза утврђених законом и овим Правилником одговорни чини повреду радне дужности.

Члан 16.

Актом о процени ризика, на основу оцене службе медицине рада, одређени су посебни здравствени услови које морају испуњавати запослени за обављање одређених послова на радном месту и у радној околини.

Ангажованој медицина рада, лице за БЗР, обезбеђује услове за самостално обављање послова заштите здравља запослених.

Члан 17.

Лице за БЗР је дужно да запосленим изда на употребу средства или опрему за личну заштиту на раду, у складу са актом о процени ризика.

2. Посебне обавезе

Члан 18.

Лице за БЗР је дужно да, најмање осам дана пре почетка рада на изградњи или реконструкцији грађевинског објекта, извести надлежну инспекцију рада о:

- 1) почетку рада;
- 2) раду одвојене јединице;
- 3) свакој промени технолошког поступка, уколико се тим променама мењају услови рада.

Послодавац, кога ангажује школа, који изводи радове на изградњи или реконструкцији грађевинског објекта или врши промену технолошког процеса дуже од седам дана, дужан је да изради прописан елаборат о уређењу градилишта, који се уз извештај о почетку рада доставља надлежној инспекцији рада.

За испуњеност прописаних услова у области безбедности и здравља на раду, пре почетка обављања радова, извођач мора затражити дозволу за извођење радова, која се налази у прилогу овог Правилника.

Члан 19.

Кад два или више извођача истовремено обављају послове на објектима школе, и деле радни простор, дужни су да сарађују у примени прописаних мера за безбедност и здравље запослених.

Директор школе и директори предузећа (извођачи), узимајући у обзир природу послова који се обављају, а у вези са применом мера за отклањање ризика од повређивања, односно оштећења здравља запослених, одреди лице за координацију спровођења заједничких мера којима се обезбеђује безбедност и здравље свих запослених.

Начин остваривања сарадње из ст. 1. и 2. овог члана утврђује се писменим споразумом.

Споразумом из става 3. овог члана Лице за координацију је одговорно за безбедност и здравље свих запослених и његова обавеза је да прати примењивање мера безбедности и здравља на раду.

Члан 20.

Уколико Директор школе ангажује запослене код другог послодавца дужан је да за те запослене обезбеди прописане мере за безбедност и здравље на раду у складу са законом.

Члан 21.

Лице за БЗР непосредно организује набавку и употребу средства за рад, односно средства и опрему за личну заштиту на раду на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду и да обезбеди контролу њихове употребе у складу са наменом. Запосленом се дају на употребу средства и опрема личне заштите прописане актом који је саставни део Правилника о безбедности и здрављу на раду

Члан 22.

Запосленима се даје на употребу опрему за рад, средство и опрему за личну заштиту на раду или опасне материје, само:

1) ако располаже прописаном документацијом на српском језику за њихову употребу и одржавање, односно паковање, транспорт, коришћење и складиштење, у којој је произвођач, односно испоручилац навео све безбедносно-техничке податке, важне за оцењивање и отклањање ризика на раду;

2) ако је обезбедио све мере за безбедност и здравље које су одређене том документацијом, у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду, техничким прописима и стандардима.

Изузетно, ако није могуће да се обезбеди документацију из става 1. тачка 1) овог члана, дужност је да се та документација прибави од правног лица регистрованога за послове контроле квалитета производа.

Лице за БЗР је дужано, када је то потребно, да обезбеди превод документације из ст. 1. и 2. овог члана на језик који запослени разуме.

Када због увођења нове технологије нису прописане мере безбедности и здравља на раду, Лице за БЗР, до доношења одговарајућих прописа, примењује опште признате мере којима се осигурава безбедност и здравље запослених.

Опште признатом мером, у смислу претходног става, сматра се мера којом се може отклонити опасност при раду или смањити штетност по здравље запосленог, у мери у којој је то разумно изводљиво.

Члан 23.

За недостатке утврђене Актом о процени ризика у области безбедности и здравља на раду, чије отклањање захтева већа инвестициона улагања, а живот и здравље запосленог нису теже угрожени, Директор је дужан сачинити посебан програм о поступном отклањању недостатака и утврдити рокове за реализацију програма.

3. Оспособљавање запослених

Члан 24.

Лице за БЗР је дужно да изврши оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад код заснивања радног односа, односно премештаја на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад, као и код промене процеса рада који могу проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад.

Запослени у току оспособљавања за безбедан и здрав рад упознавају се са свим врстама ризика на пословима на које се распоређују, и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са актом о процени ризика.

Оспособљавање из става 1. овог члана проводи се у току радног времена, а трошкови оспособљавања не могу бити на терет запосленог.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад запосленог прилагођено је специфичностима његовог радног места.

Ако запослени ради истовремено послове на два или више радних места, запослени мора бити оспособљен за безбедан и здрав рад на сваком од радних места.

Члан 25.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад обавља се теоријски и практично. Провера теоријске и практичне оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Периодичне провере оспособљености за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се на начин и по поступку утврђеним актом о процени ризика.

Члан 26.

Школа кода, на основу уговора, споразума или по било ком другом основу, обављају рад запослени другог послодавца, дужан је да те запослене оспособи за безбедан и здрав рад, у складу са законом.

Члан 27.

Када технолошки процес рада захтева додатно оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад, Лице за БЗР је дужано да упозна запосленог о обављању процеса рада на безбедан начин, путем обавештавања, упутстава или инструкција у писменој форми.

У изузетним случајевима, када запосленом прети непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавештења, упутства или инструкције могу се дати у усменој форми.

Директор је дужан да обезбеди да запослена жена за време трудноће, запослени млађи од 18 година живота и запослени са смањеном радном способношћу, и поред оспособљавања за безбедан и здрав рад, буду у писменој форми обавештени о резултатима процене ризика на радном месту и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

Члан 28.

Лице за БЗР је дужно да свако лице, које се по било ком основу налази у радној околини, упозори на опасна места или на штетности по здравље које се јављају у технолошком процесу, односно на мере безбедности које мора да примени, и да га усмери на безбедне зоне за кретање.

Лице за БЗР је дужно да видно обележи и истакне ознаке за безбедност и/или здравље ради обавештавања и информисања запослених о ризицима у технолошком процесу, правцима кретања и дозвољеним местима задржавања као и о мерама за спречавање или отклањање ризика.

Лице за БЗР је дужно да обезбеди да приступ радном месту у радној околини, на коме прети непосредна опасност од повређивања или здравствених оштећења (тровања, гушења, и сл.), имају само лица која су оспособљена за безбедан и здрав рад, која су добила посебна упутства за рад на таквом месту и која су снабдевена одговарајућим средствима и опремом за личну заштиту на раду.

IV. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 29.

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на пословима или на радном месту на које је одређен, као и да се оспособљава за њихово спровођење.

Запослени има право:

1) лицу за БЗР, даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду;

2) да контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити.

Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком, има право и обавезу да обави лекарски преглед.

Запослени је дужан да ради на радном месту са повећаним ризиком, на основу извештаја службе медицине рада, којим се утврђује да је здравствено способан за рад на том радном месту.

Члан 30.

Запослени има право да одбије да ради:

1) ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;

2) ако му лице за безбедност није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове, у смислу члана 43. закона, за рад на радном месту са повећаним ризиком;

3) ако у току оспособљавања за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање, у смислу члана 27. став 2. закона о безбедности и здрављу на раду, на пословима или на радном месту на које га је руководилац одредио;

4) дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени службе медицине рада, такав рад могао да погорша његово здравствено стање;

5) на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду.

У случајевима из става 1. овог члана, запослени може да се писменим захтевом обрати Лицу за БЗР, ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене.

Ако се не поступи по захтеву из става 2. овог члана у року од осам дана од пријема захтева, запослени има право да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада.

Када запослени одбије да ради у случајевима из става 1. овог члана, а руководиоца сматра да захтев запосленог није оправдан дужан је да одмах обавести инспекцију рада.

Члан 31.

Када му прети непосредна опасност по живот или здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да напусти радно место, радни процес, односно радну околину.

У случају из става 1. овог члана запослени није одговоран за штету коју проузрокује.

Члан 32.

Запослени је дужан да примењује прописане мере за безбедан и здрав рад, да наменски користи средства за рад и опасне материје, да користи прописана средства и опрему за личну заштиту на раду и да са њима пажљиво рукује, да не би угрозио своју безбедност и здравље као и безбедност и здравље других лица.

Запослени је дужан да пре почетка рада прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и средства и опрему за личну заштиту на раду, и да у случају уочених недостатака извести руководиоца сектора, шефа одељења или непосредног пословођу или друго овлашћено лице.

Пре напуштања радног места запослени је дужан да радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене.

Члан 33.

Запослени је дужан да, у складу са својим сазнањима, одмах обавести непосредног руководиоца о неправилностима, штетностима, опасностима или другој појави која би на радном месту могла да угрози његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених.

Ако после добијеног обавештења из става 1. овог члана се не отклоне неправилности, штетности, опасности или друге појаве у року од осам дана или ако запослени сматра да за отклањање утврђених појава нису спроведене одговарајуће мере за безбедност и здравље, запослени се може обратити надлежној инспекцији рада, о чему обавештава лице за БЗР.

Запослени је дужан да сарађује са непосредним руководиоцем и лицем за БЗР, како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на пословима на којима ради.

V. ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 34.

Директор је дужан да организује послове за безбедност и здравље на раду.

Послове безбедности и здравља на раду може да обавља лице које има положен стручни испит у складу са законом о безбедности и здрављу на раду.

Директор одлучује о начину организовања послова за безбедност и здравље на раду у зависности од:

- 1) технолошког процеса,
- 2) организације, природе и обима процеса рада,
- 3) броја запослених који учествују у процесу рада,
- 4) броја радних смена,
- 5) процењених ризика,
- 6) броја локацијски одвојених јединица,
- 7) врсте делатности.

Члан 35.

Директор је дужан да омогући лицу за безбедност и здравље на раду независно и самостално обављање послова у складу са законом и приступ свим потребним подацима у области безбедности и здравља на раду.

Лице за безбедност и здравље на раду непосредно је одговорно Директору код кога обавља те послове и не може да трпи штетне последице ако свој посао обавља у складу са законом.

Директор је дужан да обезбеди усавршавање знања у области безбедности и здравља на раду запосленом кога одреди за обављање тих послова.

Члан 36.

Лице за БЗР обавља послове у складу са законом, а нарочито:

- 1) учествује у припреми акта о процени ризика;
- 2) врши контролу и даје савете Директору у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- 3) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 4) организује превентивна и периодична испитивања услова радне околине;
- 5) организује превентивне и периодичне прегледе и испитивања опреме за рад;
- 6) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радном месту са повећаним ризиком;
- 7) свакодневно прати и контролише примену мера за безбедност и здравље запослених на раду;
- 8) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним обољењима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- 9) припрема и спроводи оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад;
- 10) припрема упутства за безбедан рад и контролише њихову примену;
- 11) забрањује рад на радном месту или употребу средстава за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог;
- 12) сарађује и координира рад са службом медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
- 13) води евиденције у области безбедности и здравља на раду.

Лице за безбедност и здравље на раду дужно је да у писменој форми извести Директора и представника запослених о забрани рада из става 1. тачка 11) овог члана.

Ако Директор, и поред забране рада у смислу става 1. тачка 11) овог члана, наложи запосленом да настави рад, лице за безбедност и здравље на раду дужно је да о томе одмах извести надлежну инспекцију рада.

Члан 37.

За обављање послова заштите здравља запослених на раду Директор ангажује службу медицине рада.

Служба медицине рада из става 1. овог члана дужна је да обавља послове у складу са законом, а нарочито:

- 1) учествује у идентификацији и процени ризика на радном месту и радној околини приликом састављања акта о процени ризика;
- 2) упознаје запослене са ризицима по здравље који су повезани са њиховим радом и обавља послове оспособљавања запослених за пружање прве помоћи;
- 3) утврђује и испитује узроке настанка професионалних обољења и болести у вези са радом;

4) оцењује и утврђује посебне здравствене способности које морају да испуњавају запослени за обављање одређених послова на радном месту са повећаним ризиком или за употребу, односно руковање одређеном опремом за рад;

5) врши претходне и периодичне лекарске прегледе запослених на радним местима са повећаним ризиком и издаје извештаје о лекарским прегледима у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду;

6) учествује у организовању прве помоћи, спасавању и евакуацији у случају повређивања запослених или хаварија;

7) даје савете Директору и лицу за БЗР при избору другог одговарајућег посла према здравственој способности запосленог;

8) саветује Директора у избору и тестирању нових средстава за рад, опасних материја и средстава и опреме за личну заштиту на раду, са здравственог аспекта;

9) учествује у анализи повреда на раду, професионалних обољења и болести у вези са радом;

10) непосредно сарађује са лицем за безбедност и здравље на раду.

Претходне и периодичне лекарске прегледе запослених у смислу става 2. тачка 5) овог члана може да врши служба медицине рада која има прописану опрему, просторије и стручни кадар.

Члан 38.

Лични подаци прикупљени у вези са лекарским прегледима запосленог поверљиве су природе и под надзором су службе медицине рада, која врши те прегледе.

Подаци о повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом достављају се организацијама здравственог и пензијског и инвалидског осигурања у складу са законом.

Подаци из става 2. овог члана могу се достављати другим лицима, само уз писмену сагласност запосленог.

Извештај о лекарском прегледу запосленог доставља се лицу за БЗР на начин којим се не нарушава принцип поверљивости личних података.

Није дозвољено коришћење података прикупљених по основу лекарских прегледа запослених у сврху дискриминације запослених.

Члан 39.

Директор је дужан да запосленом на радном месту са повећаним ризиком пре почетка рада обезбеди претходни лекарски преглед, као и периодични лекарски преглед у току рада.

Претходни и периодични лекарски прегледи запослених на радним местима са повећаним ризиком врше се на начин, по поступку и у роковима утврђеним прописима о безбедности и здрављу на раду које споразумно прописују министар надлежан за рад и министар надлежан за здравље.

Ако се у поступку периодичног лекарског прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком, Директор у сарадњи са лицем за БЗР и медицином рада је дужан да га премести на друго радно место које одговара његовим преосталим здравственим способностима.

Неиспуњавање посебних здравствених услова за рад на радном месту са повећаним ризиком не може бити разлог за отказ уговора о раду.

VI. ПРЕДСТАВНИК ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 40.

Запослени у школи имају право да изаберу једног или више представника за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: представник запослених).

Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор).

Собзиром да школа има преко 50 запослених дужан је да у Одбор именује најмање једног свог представника, тако да број представника запослених буде већи за најмање један од броја представника руководиоца.

Члан 41.

Лице за БЗР, је дужан да представнику запослених, односно Одбору омогући:

- 1) увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду;
- 2) да учествују у разматрању свих питања која се односе на спровођење безбедности и здравља на раду.

Лице за БЗР да представника запослених, односно Одбор информише о свим подацима који се односе на безбедност и здравље на раду.

Члан 42.

Представник запослених, односно Одбор имају право:

- 1) да непосредном руководицу и лицу за БЗР дају предлоге о свим питањима која се односе на безбедност и здравље на раду;
- 2) да захтевају од лица за БЗР да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожава безбедност и здравље запослених;
- 3) да захтевају вршење надзора од стране инспекције рада, ако сматрају да нису спроведене одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду.

Представник запослених, односно члан Одбора имају право да присуствују инспекцијском надзору.

Члан 43.

Лице за БЗР је дужно да представника запослених, односно Одбор упозна:

- 1) са налазима и предлозима или предузетим мерама инспекције рада;
- 2) са извештајима о повредама на раду, професионалним обољењима и обољењима у вези са радом и о предузетим мерама за безбедност и здравље на раду;
- 3) о предузетим мерама за спречавање непосредне опасности по живот и здравље.

Члан 44.

Директор, непосредни руководиоци и лице за БЗР и представник запослених, дужни су да међусобно сарађују о питањима безбедности и здравља на раду, у складу са законом и другим прописима.

VII. ЕВИДЕНЦИЈА, САРАДЊА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Члан 45.

Лице за БЗР је дужно да води и чува евиденције о:

- 1) радним местима са повећаним ризиком;
 - 2) запосленима распоређеним на радна места са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених распоређених на та радна места;
 - 3) повредама на раду, професионалним обољењима и болестима у вези са радом;
 - 4) запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад;
 - 5) опасним материјама које користи у току рада;
 - 6) извршеним испитивањима радне околине;
 - 7) извршеним прегледима и испитивањима опреме за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду;
 - 8) пријавама из члана 50. закона о безбедности и здравља на раду.
- Начин вођења евиденција из става 1. овог члана прописује министар надлежан за рад.

Члан 46.

Лице за БЗР је дужно да одмах а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено и у писменој форми пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Лице за БЗР је дужно да најкасније у року од три узастопна радна дана од дана сазнања, пријави надлежној инспекцији рада професионално обољење, односно обољење у вези са радом запосленог.

Члан 47.

Извештај о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом који се догоде на радном месту, лице за безбедност доставља запосленом који је претрпео повреду, односно обољење, организацијама надлежним за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање.

Садржај и начин издавања обрасца извештаја из става 1. овог члана прописује министар надлежан за рад.

Лице за БЗР је дужно да на захтев инспектора рада или представника запослених достави извештај о стању безбедности и здравља на раду запослених, као и о спроведеним мерама.

Члан 48.

Директор, непосредни руководиоци и технички сектор лице за БЗР и представник запослених, осигуравајућа друштва, организације надлежне за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање дужни су да сарађују и учествују у доношењу заједничких ставова о питањима унапређивања безбедности и здравља на раду, као и да се старају о развоју и унапређивању опште културе безбедности и здравља на раду, у складу са законом.

Организације надлежне за здравствено и пензијско и инвалидско осигурање дужне су да министарству надлежном за рад доставе податке о повредама на раду, професионалним обољењима, обољењима у вези са радом и инвалидима рада најмање једном годишње и то најкасније до 31. јануара наредне године за претходну годину, а на захтев министарства надлежног за рад и у крајем року.

Члан 49.

Школа је дужна да запослене осигура од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом, ради обезбеђивања накнаде штете.

Финансијска средства за осигурање из става 1. овог члана падају на терет школе а одређују се у зависности од нивоа ризика од повређивања, професионалног обољења или обољења у вези са радом на радном месту и радној околини.

Услови и поступци осигурања од повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом запослених уређују се законом.

VIII. НАЧИН ИЗВРШАВАЊА ОБАВЕЗА ПРЕМА ИНСПЕКЦИЈИ РАДА

Члан 50.

Инспектор рада дужан је да изврши надзор одмах, након пријаве лица за безбедност о свакој смртној, тешкој или колективној повреди на раду, као и опасној појави која би могла да угрози безбедност и здравље на раду, односно одмах по пријему захтева, односно обавештења..

Члан 51.

Директор је дужан да омогући надлежном инспектору рада улазак у предузеће у свако доба, кад има запослених на раду, одреди најмање једног који ће инспектору пружати потребне информације и обавештења , давати податке , акте и документацију, исправе, односно податке потребне за вршење надзора над применом прописа о безбедности и здрављу на раду.

Директор је дужан да на захтев надлежне инспекције рада достави тражене податке, у вези примењене мере безбедности и здравља на раду на средствима за рад и у радној околини, увид у средства и опрему за личну заштиту на раду.

Члан 52.

Директор је дужан да, када прими извештај инспектора рада, да тај извештај на првој седници размотри са, непосредни руководиоцима, лицем за БЗР и да у одређеном року отклони утврђене недостатке или неправилности које су наређене решењем инспектора рада.

Члан 53.

Лице за безбедност је дужано да у року од осам дана од дана истека рока за отклањање утврђеног недостата или неправилности писмено обавести надлежну инспекцију рада о извршењу решења.

IX. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 54.

Овај Правилник се сматра донетим када га у истоветном тексту потпише Школски одбор а ступа на снагу даном потписивања, од којег дана ће се и примењивати.

Члан 55.

Измене и допуне овог Правилника вршиће се на начин и по поступку као и за његово доношење.

Овај Правилник је донет дана _____ 2007. год.

ШКОЛСКИ ОДБОР

Анђелина Јеван

**ПРАВИЛНИК
О СРЕДСТВИМА ЛИЧНЕ ЗАШТИТЕ НА РАДУ
И ЛИЧНОЈ ЗАШТИТНОЈ ОПРЕМИ
ШЕСТА БЕОГРАДСКА ГИМНАЗИЈА**

На основу Закона о безбедности и здравља на раду (Сл. гласник 101/2005) и Правилника о безбедности и здравља на раду, "ШЕСТА БЕОГРАДСКА ГИМНАЗИЈА" – Београд, Школски одбор доноси _____ дана

**ПРАВИЛНИК
О СРЕДСТВИМА ЛИЧНЕ ЗАШТИТЕ НА РАДУ
И ЛИЧНОЈ ЗАШТИТНОЈ ОПРЕМИ**

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Ради заштите организма и делова тела, лицима која су за време рада изложена одређеним врстама опасности и штетности стављају се на располагање средства личне заштите (у даљем тексту средства) односно ставља се на располагање лична заштитна опрема (у даљем тексту опрема), ако се дејство опасности и штетности не може другим мерама заштите на раду отклонити.

Радови на којима се користе средства и опрема, услови које у погледу материјала, димензија и облика мора да испуњава средство односно опрема, као и одређене врсте опасности и штетности чијем су дејству лица на раду изложена одређује се овим правилником.

Члан 2.

Предузеће одређује општим актом, на којим се радовима односно на којим радним местима и која се средства односно опрема, зависно од врсте и степена опасности и штетности, користи за спречавање дејства сталних опасности и штетности, а које за отклањање дејства односно заштиту од дејства изненадних односно повремених или краткотрајних опасности и штетности.

II СРЕДСТВА И ОПРЕМА

1. Заједничке одредбе

Члан 3.

Материјал од кога се израђују средства и опрема, односно њихови делови, не сме неугодно мирисати, надраживати кожу и отпуштати боју.

Средства односно опрема која се употребљава на радним местима на којима постоји опасност од пожара мора бити израђена од негоривог или тешко запаљивог материјала.

Средства односно опрема која се употребљава на радним местима на којима може доћи до механичког, електричног, топлотног или сличног удара, мора бити довољно отпорна према кидању, удару и лому односно електричној и топлотној спроводљивости.

2. Средства и опрема за заштиту sluха

Члан 4.

Ради заштите слуха од прекомерне буке на раду односно на радним местима на којима се бука не може техничким средствима снизити испод дозвољене границе прописане важећим прописима лицима која су за време рада изложена буци дају се на коришћење одговарајућа средства односно опрема, и то зависно од интензитета буке:

- 1) вата за заштиту слуха од буке јачине до 75дБ;
- 2) ушни чеп за заштиту слуха од буке јачине до 85дБ;
- 3) ушни штитник за заштиту слуха од буке јачине до 105дБ.

Средства и опрема не смеју да надражују уво (ушни канал, ушну шкољку) и морају да обезбеде да јачина буке не прелази дозвољену односно прописану границу.

3. Средства и опрема за заштиту руку

Члан 5.

Ради заштите од одређених опасности или штетности дају се на коришћење, зависно од врсте рада, заштитне рукавице, и то:

- 1) обичне кожане рукавице – за заштиту руку од механичких повреда (убода, посекотина, огреботина и сл.) при радовима које врше, радници на машинама и др., ако постоји опасност од таквих повреда. Овакве рукавице могу бити комбиноване и са текстилним материјалом;
- 2) рукавице од природне или синтетичне гуме – за заштиту руку од штетног дејства влаге, нагризајућих материја, слабих концентracија отрова, разних материја, етера, алкохола и сличних штетних материја.

4. Средства и опрема за заштиту ногу

Члан 6.

Ради заштите стопала од одређене опасности, даје се на коришћење, зависно од врсте рада, заштитна обућа и то:

- 1) ципеле са ђоном од топлотно изолационог материјала (дрво и сл.) – за заштиту стопала при кретању по загрејаним или хладним површинама на којим се не могу користити друге врсте обуће;
- 2) кожане боросане или платнене боросане

5. Средства и опрема за заштиту тела

Члан 7.

Ако је у току рада тело раника стално изложено биолошком штетном дејству технолошких процеса (прљавштине, прашине, влази, високој температури) – даје се на коришћење радницима заштитна одећа, и то:

- 1) одело од платна (кепера и сл.) кроја комбинезона или из два дела (капут и панталоне) – за рад на машинама и за рад при коме је радник изложен прљању или прашини.
- 2) Радне униформе и радни мантили од кепера

6. Одржавање и набавка средстава и опреме

Члан 8.

Предузеће које у свом раду користи средства и опрему, морају средства и опрему одржавати стално у исправном стању.

Оштећена, поцепана односно од употребе дотрајала средства и опрема која се не могу поправити морају се расходовати односно уништити.

Члан 9.

Налог за набавку средстава и опреме личне заштите даје лице задужено за безбедност И здравље на раду а потписује га руководилац градилишта.

Налозима набавној служби морају да буду дефинисани врста и квалитет заштитних средстава.

III ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 10.

Овај Правилник се сматра закљученим када га у истоветном тексту потпишу овлашћени представници за његово закључивање а ступа на снагу даном потписивања, од којег дана ће се и примењивати.

Члан 11.

Измене и допуне овог Правилника вршиће се на начин и по поступку као и за његово доношење.

Овај Правилник је донешен 06. 08 2007. год.

ШКОЛСКИ ОДБОР

Антонијевић

ПРИЛОГ ПРАВИЛНИКУ
О СРЕДСТВИМА ЛИЧНЕ ЗАШТИТЕ НА РАДУ
И ЛИЧНОЈ ЗАШТИТНОЈ ОПРЕМИ

Редни број	Радно место	Врста опреме
1.	Наставници практичне наставе	-Радни мантил (12 месеци) -Заштитне рукавице по потреби
2.	Спремачице	-Радни мантил (12 месеци) -Боросане (12 месеци) -Гумене заштитне рукавице
3.	Радници на одржавању инвентара	-Радно одело (12 месеци) -Капа(12 месеци) -Заштитне рукавице -Заштитне ципеле(12 месеци) -Наглавни антифони

ПРИЛОГ ПРАВИЛНИКУ
О СРЕДСТВИМА ЛИЧНЕ ЗАШТИТЕ НА РАДУ
И ЛИЧНОЈ ЗАШТИТНОЈ ОПРЕМИ

Редни број	Радно место	Врста опреме
1.	Наставници кабинетске наставе лабораторије	-Радни мантил (12 месеци) -Заштитне рукавице по потреби
2.	Спремачице	-Радни мантил (12 месеци) -Боросане (12 месеци) -Гумене заштитне рукавице
3.	Радници на одржавању инвентара	-Радно одело (12 месеци) -Капа(12 месеци) -Заштитне рукавице -Заштитне ципеле(12 месеци) -Наглавни антифони

**ПРОГРАМ ОСПОСОБЉАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА
БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД**

"ШЕСТА БЕОГРАДСКА ГИМНАЗИЈА"

**ПРОГРАМ ОСПОСОБЉАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА
БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД**

На основу чл. 27. Закона о безбедности и здравља на раду (Сл. гласник РС бр. 101/2005) Правилника о безбедности и здравља на раду, "ШЕСТА БЕОГРАДСКА ГИМНАЗИЈА" - Београд Школски одбор дана _____ доноси

ПРОГРАМ ОСПОСОБЉАВАЊА РАДНИКА ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

У Школи при оспособљавању запослених за безбедан рад, разликујемо две основне категорије запослених у процесу рада:

- запослени са посебним овлашћењима одговорностима и организатори процеса рада

- запослени на извршавању одређених радних задатака

1. За запослене са посебним овлашћењима и одговорностима и организатора процеса рада при оспособљавању се користи метод разговора.

Избор тема у плану оспособљавању даје се тако да се обухвати различит обим и садржај ове материје са циљем да се најзначајнија питања, нормативно уређење безбедности и здравља на раду, као и задаци појединих служби могу адекватније разрешити. Осим тога за ову структуру запослених дају се теме које омогућавају постепени прелаз на третирање проблема безбедности и здравља на раду који карактерише одређену технологију и проблеме који могу настати развојем и унапређењем техничко-технолошке основе рада.

Организатори процеса рада треба да буду оспособљени да носе процес развоја безбедности и здравља на раду и стварању безбедних услова рада, као и оспособљавање осталих запослених за безбедан рад.

2. Код запослених на извршавању одређених радних задатака разликујемо две групе запослених и то:

- новопримљени запослени

- запослени који су мењали послове и радне задатке у технолошком процесу

3. Новопримљени запослени доносе одређени ниво знања за обављање послова и радних задатака али их обука из материје безбедности и здравља на раду треба да упозна са опасностима и штетностима које могу настати у току рада, упутство за безбедан рад са одређеном опремом коришћењем средстава личне заштите као и низом техничких, технолошких организационих и појединачних захтева у систему привређивања и заштите.

На овај начин се постиже целовитост погледа на обавезе које запослени преузима при извршавању радних задатака као и напор који чини Школа у стварању безбедних услова рада.

За ове запослене, поред теоретског оспособљавања спроводи се и практична обука демонстрацијом критичних поступака, указивањем на правилно руковање опремом, могућа опасност у току рада као и правилно коришћење средстава личне заштите.

4. Програм оспособљавања запослених који су због увођења нове технологије, организације рада и усавршавањем средстава рада променили радне задатке су слични као и за новопримљене запослене, јер се налазе у истом положају по степену оспособљености за безбедан рад па и зато поред општих опасности треба упознати са непосредним опасностима на пословима које обављају.

Сви запослени, пре распоређивања на одређено радно место, морају се и теоријски и практично оспособити за безбедан рад за одређено радно место.

Ако руководилац одреди запосленом да истовремено обавља послове на два или више радних места, дужан је да запосленог оспособи за безбедан и здрав рад на сваком од радних места

Потреба да се овај Програм детаљно разради проистиче из чињенице да је оспособљавање запослених за безбедан рад најважнија мера у читавом ланцу мера којима се утиче на смањење повреда запослених, професионалних болести и других оштећења организма у вези са радом.

**ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА
БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД**

I ГРУПА

Запослени са посебним овлашћењима и одговорностима и организатори процеса рада.

1. Права, обавезе и одговорности Директора и запосленог у организовању, спровођењу и унапређивању безбедности издравља на раду.
2. Економски аспекти безбедности и здравља на раду.
3. Услови радне средине.
4. Ергономски и психофизички захтеви радног места.
5. Организација пружања прве помоћи, повреде на раду.

II ГРУПА

Запослени на извршавању одређених радних задатака

1. Права, обавезе и одговорности Директора и запослених у организовању спровођењу и унапређивању безбедности на раду.
2. Економски аспекти безбедности и здравља на раду
3. Услови радне средине.
4. Ергономски и психофизички захтеви радног места
5. Електрична струја, опасности и мере безбедности.
6. Организација пружања прве помоћи, повреде на раду.
Посебан део програма
Непосредне опасности
Практичан рад.

**ПРОГРАМ ОСПОСОБЉАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА
БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД – ТЕОРИЈСКИ ДЕО**

Тема 1: ПРАВА ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ДИРЕКТОРА И
ЗАПОСЛЕНИХ У ОРГАНИЗОВАЊУ, СПРОВОЂЕЊУ
И УНАПРЕЂИВАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Тезе: Законски прописи којима се регулише безбедности и здравља на раду

- уређивање безбедности и здравља на раду
- друштво као носилац безбедности, улога, значај и обавезе у спровођењу и унапређивању безбедности и здравља на раду
- задаци пословодног органа
- права, обавезе и одговорности радника са посебним овлашћењима и одговорностима на спровођењу и унапређивању безбедности и здравља на раду
- оспособљавање радника за безбедан и здрав рад
- поступак набавке оруђа за рад, опреме и средстава личне заштите
- остваривање права из безбедности и здравља на раду
- права и обавезе радника у спровођењу и унапређивању безбедности и здравља на раду
- обавезе Школе према Инспекцији рада
- казнене одредбе.

Тема 2: ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Тезе: - безбедност и здравље на раду као економска категорија

- значај улагања у безбедне услове рада
- техничка безбедност
- организационе мере безбедности
- средства личне заштите
- повреда на раду

Тема 3: УСЛОВИ РАДНЕ СРЕДИНЕ

Тезе: - температура ваздуха (летњи и зимски период)

- релативна влажност и брзина струјања ваздуха
- утицај атмосферских услова при раду на отвореном простору
- дејство параметара радне средине на организам
- утицај параметара радне средине на ефекат рада
- дневна и вештачка светлост
- мерење осветљености
- одржавање светлосних извора
- утицај осветљености на ефекат рада
- паре и гасови
- прашина минералног и органског порекла
- природна и принудна вентилација
- утврђивање концентрација прашине, гасова и пара у ваздуху.

Тема 4: ЕРГОНОМСКИ И ПСИХОФИЗИЧКИ ЗАХТЕВИ
РАДНОГ МЕСТА

Тезе: - нефизиолошки положај тела (седење, стајање)

- напоран физички рад
- ангажовање свих мишићних система
- замор, умор и премор као последице рада
- и нефизиолошког положаја тела
- санирање последице замора и премора (паузе, одмора, рекреација и др.).

Тема 5: ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА – ОПАСНОСТИ И МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ

Тезе: - опасности по човека

- фактори од којих зависи степен опасности од електричне струје (јачина, напон, фреквенција, пут протицања струје, време протицања струје кроз тела)
- отпор тела
- директан додир са деловима под напоном (додир и облици захвата)
- заштитна мера од директног (случајног) напона додира
- снижени (мали напон)
- заштита са безбедним проводником (заштитно уземљење и нуловање)
- аутоматска заштита
- делови електричних инсталација и уређаја
- изолација каблова
- кратке везе
- преоптерећење
- правилно руковање потрошачима

**ПОСЕБНИ ДЕО ПРОГРАМА ЗА ОСПОСОБЉАВАЊЕ
ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД**

**НЕПОСРЕДНЕ ОПАСНОСТИ, ШТЕТНОСТИ И МЕРЕ
БЕЗБЕДНОСТИ НА ПОЈЕДИНИМ ПОСЛОВИМА И РАДНИМ ЗАДАЦИМА**

НАСТАВНИЦИ И НАСТАВНИЦИ ПРАКТИЧНЕ НАСТАВЕ

- Закон о безбедности и здравље на раду
- Нормативни акти Школе
- Програм оспособљавања и васпитавања запослених из области безбедности и здравље на раду,
- права, обавезе и одговорности запослених са посебним овлашћењем и одговорностима
- лица која уживају право на безбедност и здравље на раду
- појам повреде на раду
- права и обавезе радника у вези са безбедношћу и здравља на раду
- право радника да одбије да ради због неспроведених мера безбедности на раду
- удаљавање радника са радног места због повреда обавеза у вези са заштитом на раду
- обавезе организације у вези са безбедним и здравим радом
- начин и поступак оспособљавања и васпитавања из материје безбедности и здравља на раду
- периодични прегледи и испитивања оруђа за рад и уређаја, биолошких хемијских штетности микроклиме
- периодични лекарски прегледи и контрола запослених
- набавка, смештај и коришћење средстава личне заштите
- организовање службе безбедности и здравља на раду у Школи
- обавезе Школе према органима инспекције
- казнене одредбе

УПОЗНАВАЊЕ СА УСЛОВИМА РАДА

- дефиниција радне средине (површина, минимална висина и количина ваздушног простора),
- основне професионалне штетности у радној средини,
- параметри микроклиме,
- температура ваздуха у радној просторији
- релативна влажност
- брзина струјања ваздуха
- бука и вибрација
- општи појмови о буци
- извори буке у процесу рада
- штетно дејство буке на организам радника,
- општи појмови о вибрацијама
- извори вибрација у радној средини
- штетно дејство вибрација
- осветљеност радних места
- загревање и проветравање радних места
- режим рада, радно време и пауза
- помоћне просторије.

УПОЗНАВАЊЕ СА ОПАСНОСТИМА И ШТЕТНОСТИМА У ВЕЗИ СА РАДОМ

- штетно дејство параметара микроклиме на организам радника,
- температуре (повећане или снижене),
- брзина струјања ваздуха,
- релативна влажност,
- рад при повећаном интензитету буке и вибрације,
- штетно дејство буке на слушни орган,
- штетно дејство буке на ритам и рад срца,
- штетно дејство буке на централни нервни систем
- утицај лошег осветљења радних места (бљесак, засенчење, јачина светлости,

- опасности од електричне струје при раду са машинама за рачунање, куцање, фотокопирање, употреби решоа, употреби неисправних и поломљених прекидача и утикача,
- неисправних електричних инсталација и сл.,
- опасности по човека,
- дејство електричне струје ниског напона
- дејство електричне струје високог напона,
- пресудни фактор при струјном удару,
- јачина струје,
- пут струје кроз људско тело,
- време протицања струје,
- учесталост,
- отпор људског тела,
- психофизичке особине, пол и узраст,
- облици струјног удара,
- директан контакт са деловима под напоном,
- индиректан контакт са деловима под напоном,
- опасности електричне струје по материјална добра,
- штетности услед нефизиолошких услова рада, (режим рада, присилан положај тела при раду, степен напрезања појединих органа, рад дужи од пуног радног времена и др.),
- штетности у вези са лошим хигијенско-техничким условима рада.

ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ И СРЕДСТВА ЗАШТИТЕ НА РАДУ

- мере сузбијања унутрашњих субјективних фактора (професионална оријентација и селекција, стимулисање радника, брига за социјалне и друге проблеме и др.),
- организованост послова и радних задатака,
- поштовање прописа из противпожарне заштите,
- обазривост радника при руковању електричних машина које се користе у канцеларијама и поштовање мера заштите при раду од електричне струје,
- поштовање натписа, упозорења и упутства,
- одржавање рада и чистоће радних и помоћних просторија,
- оспособљавање и васпитавање из материје безбедности и здравља на раду и противпожарне заштите
- претходни и периодични лекарски прегледи и контрола запослених,
- организованост радне целине за пружање прве помоћи.

ПОСЛОВИ И РАДНИ ЗАДАЦИ НАСТАВНИКА КАБИНЕТСКЕ НАСТАВЕ ЛАБАРАТОРИЈЕ

Организација радног места

- одржавање и уређеност радног места
- избор инструмената, апарата, лабораторијских прибора, хемикалија
- контролисање исправности електроинсталације и вентилације

Опасности и штетности

- неуређеност радног места
- неисправност инструмената, прибора и алата
- опасност од неисправне електроинсталације
- некоришћеност средства личне заштите

Мере заштите

- уређеност радног места
- исправни инструменти, алата и прибора
- исправна општа вентилација

- коришћење средства личне заштите

ПОСЛОВИ И РАДНИ ЗАДАЦИ НА ОДРЖАВАЊУ ИНВЕНТАРА

Организација радног места

- избор одговарајуће опреме и алата
- вођење евиденције о кваровима и отклањању истих

Опасности и штетности

- опасност од електричне струје
- опасност од директног додира
- опасност од индиректног додира
- незаштићени ротирајући делови
- незаштићени резни алат
- непостављање радног комада у радни алат
- некоришћење средстава личне заштите

Мере безбедности

- заштита електричне струје
- заштита од директног додира
- заштита од индиректног додир
- заштићени ротирајући делови
- заштићени резни алат
- постављање радног комада у радни алат
- коришћење исправних средстава личне заштите

ПОСЛОВИ И РАДНИ ЗАДАЦИ НА ОДРЖАВАЊУ ХИГИЈЕНЕ

Опасности и штетности

- употреба неисправних средстава и прибора
- употреба оштећених лестви
- неправилно коришћење лестви
- неправилно руковање и коришћење хемијских средстава
- прашина
- некоришћење средстава личне заштите

Мере заштите

- употреба исправних средстава и опреме
- употреба исправних лестви и правилно коришћење
- правилно руковање са хемикалијама
- употреба помоћних средстава за прикупљање отпада
- употреба средстава личне заштите.

ЦИЉ И НАЧИН ПРОВЕРЕ ЗНАЊА ЗАПОСЛЕНИХ И ЕВИДЕНЦИЈА О ОСПОСОБЉЕНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ

Провера оспособљености радника је саставни део процеса оспособљавања запослених која треба да покаже у којој мери је запослени оспособљен за безбедан рад за послове и радне задатке које обавља.

Оспособљавање и провера знања треба да постигне и одређено психолошко деловање на запослених, да га мотивише и да кроз доношење оцене о његовој оспособљености покаже потребан ниво бриге и одговорности за личну и заједничку безбедност на раду.

Проверу теоретског знања врши се путем писаних тестова (општих и посебних зависно од врсте послова).

У том смислу се води:

- записник о комисијској провери знања, оверен и потписан
- тестови о извршеној провери знања запослених, прегледани од стране комисије и оверени
- евидентни картони за сваког запосленог посебно са уписаним пословима и радним задацима који обавља, врсти и фази оспособљености и датум оспособљавања (картони морају бити оверени и потписани)

Практичну обуку радника за безбедан рад треба да изврше непосредни руководиоци за своје запослене и о томе сачине записник и доставе служби која води евиденцију о оспособљености.

Резултат практичног оспособљавања запослених за безбедан рад уноси се у евидентни картон и оверава.

Евиденција се трајно чува у "ШЕСТА БЕОГРАДСКА ГИМНАЗИЈА" - Београд

ШКОЛСКИ ОДБОР

А. Н. Н. Н. Н. Н.